

Spørgsmålet om undersøgelse af den indsatte person er behandlet i de nye europæiske fængselsregler. Efter artikel 54, stk. 1, skal der således fastsættes detaljerede procedurer, som personalet skal følge ved undersøgelse af (a) alle steder, hvor indsatte opholder sig, arbejder og samles, (b) de indsatte, (c) besøgende og deres ejendele og (d) personalet.

De tilfælde, hvor sådanne undersøgelser må anses for nødvendige, skal ifølge artikel 54, stk. 2, fastlægges i national lovgivning.

Efter artikel 54, stk. 3, skal personalet være uddannet i at foretage de pågældende undersøgelser, således at eventuelle flugtforsøg og forsøg på at skjule ulovligt opbevarede effekter opdages og forebygges med respekt af de undersøgtes værdighed og ejendele.

Undersøgelingsproceduren må efter artikel 54, stk. 4, ikke virke ydmygende for de pågældende.

Efter artikel 54, stk. 5, må undersøgelsen kun foretages af personale af samme køn som den undersøgte.

I det forklarende memorandum er der som baggrund for denne bestemmelse henvist til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis om undersøgelser, der indebærer afklædning ("*strip search*").

I rekommandationen anlægges der endvidere en generel sondring mellem på den ene side fængslets almindelige personale ("*staff*") og på den anden side det til fængslet knyttede lægepersonale ("*medical practitioners*") og sundhedspersonale ("*qualified nurses*").

Bestemmelsen i artikel 54, stk. 5, må på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse antages kun at omfatte undersøgelser af den indsatte, som indebærer afklædning, og som foretages af fængslets almindelige personale og ikke af læge- eller andet sundhedspersonale.

Efter artikel 54, stk. 6, må indre fysisk undersøgelse af den pågældendes person ikke gennemføres af fængselspersonale. Undersøgelser af intim karakter må efter artikel 54, stk. 7, kun foretages af en læge.

3.3. Lovforslagets udformning

De nye europæiske fængselsregler giver anledning til overvejelser om ændring af straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 5.

Bestemmelsen i artikel 54, stk. 5, indebærer således, at de heraf omhandlede undersøgelser kun må foretages af personale af samme køn som den undersøgte selv. Der er tale om et absolut krav, der efter bestemmelsens formulering ikke kan fraviges.

Danmarks efterlevelse af anbefalingerne i de nye europæiske fængselsregler forudsætter derfor, at straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 5, 1. pkt., ændres således, at de heraf omfattede undersøgelser (uden

undtagelse) kun må foretages af personer af samme køn som den indsatte. Som følge heraf foreslås det, at det ikke længere skal være muligt undtagelsesvis at lade en person af andet køn foretage og overvære undersøgelser, der indebærer afklædning, heller ikke i tilfælde, hvor den indsatte måtte give udtryk for at være indforstået med det.

Kravet om, at undersøgelser skal foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte, kan på grund af den kønsmæssige fordeling af personalet i den enkelte institution betyde, at en undersøgelse ikke altid vil kunne ske straks. Afhængigt af undersøgelsens formål kan det i så fald være nødvendigt at udelukke den indsatte fra fællesskab, indtil personale af samme køn som den indsatte er kommet til stede. Med henblik på i videst muligt omfang at undgå tilfælde af denne karakter forudsættes det, at den enkelte institution ved tilrettelæggelsen af vagtplaner mv. er særligt opmærksom på, at det ikke længere er muligt at fravige kravet om, at undersøgelser skal foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte.

Forslaget vedrører ikke sundhedspersonales undersøgelser. Efter Justitsministeriets opfattelse bør den nugældende særlige bestemmelse i § 60, stk. 5, 2. pkt., om sundhedspersonale således videreføres. Bestemmelsen indebærer, at der for sundhedspersonales undersøgelser ikke er krav om, at undersøgelsen foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte. Der henvises til pkt. 3.2, hvor det bl.a. er anført, at rekommandationens artikel 54, stk. 5, må antages ikke at omfatte sundhedspersonale.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

4. Kundgørelse af visse regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner

4.1. Gældende ret

Efter lovtidendelovens § 2, stk. 2, indføres i Lovtidende alle ministerielle anordninger, under hvilket navn de end måtte udstedes (anordninger, bekendtgørelser, plakater, reglementer, regulativer, instrukser, vedtægter osv.), dog at det ved kongelig anordning kan bestemmes, at visse grupper af de heromhandlede udfærdigelser ikke indføres i Lovtidende, men at der i stedet forholdes i overensstemmelse med forskrifter, som meddeles af vedkommende minister.

Denne bemyndigelse er udnyttet ved anordning nr. 360 af 18. maj 2001 om, at visse regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner ikke indføres i Lovtidende. Efter anordningens § 1 indføres regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, som fast-